

Politisk plattform for 2022-2024

Forord

En av de viktigste oppgavene for Prostatakraftforeningen (PROFO) er å påvirke myndigheter og helsevesenet slik at menn som rammes av prostatakraft er sikret best mulig behandling og rehabilitering.

Den politiske plattformen beskriver hvilke faglige og politiske standpunkter PROFO har med utgangspunkt i fire fokusområder:

- Tidlig oppdagelse og utredning
- Kvalitet i behandling
- Utpøvende behandling
- Livskvalitet

Arbeidet med å få innført et nasjonalt program for screening av prostatakraft har første prioritet.

Ålesund, juni 2022

Daniel Ask, styreleder i Prostatakraftforeningen

Kontakttelefonen

Ring 22 53 55 35
Tastevalg 1: Likepersonstjenesten
Tastevalg 2: Sekretariatet
Man-fre: kl. 09:00-15:00

Kontakt

Wergelandsveien 1-3,
0167 Oslo
post@prostatakraft.no
www.prostatakraft.no

Kontonummer

5081.08.74268
Merk overføringen
med navn og formål.

Støtt Prostatakraftforeningens arbeid
for et bedre tilbud innen diagnostisering,
behandling og rehabilitering for alle som
rammes av prostatakraft.

TIDLIG OPPDAGELSE OG UTREDNING

1. PSA-testing og screening

Norge ligger i verdenstoppen i både forekomst og dødelighet av prostatakraft. Det har lenge vært en viktig oppgave for Prostatakraftforeningen å promotere tidlig oppdagelse av prostatakraft ved PSA-test. Dette for å avdekke behov for ytterligere undersøkelser for å få stilt en tidlig diagnose. For å kunne helbrede menn for prostatakraft er det helt nødvendig å oppdage kreften før symptomene kommer. Det er derfor avgjørende at det innføres et nasjonalt program for organisert PSA-testing. Det er et helt nødvendig tiltak for å redusere dødstallene.

Prostatakraftforeningen forventer at det snart kommer i gang et regionalt prosjekt med PSA- testing kombinert med MR, slik at man i den kvalitative utredningen kan unngå overdiagnostisering/overbehandling, og derfor oppnår å få stilt diagnose mens kreftsykdommen er mulig å helbrede.

Prostatakraftforeningen krever at det innføres et nasjonalt program for screening av prostatakraft på lik linje som bryst og tarmkreft.

2. Transperineal biopsimetoder

Bruk av transrektal⁽¹⁾ biopsiteknikk - som benyttes på en rekke sykehus i Norge ved utredning for prostatakraft – kan medføre infeksjon og blødninger som kan føre til sykehusinnleggelse.

Prostatabiopsi tatt med transperineal⁽²⁾ metode er en bedre metode enn transrektal biopsi. Mens transrektal biopsi har en infeksjonsrisiko på 3-5% er den nær 0% ved transperineal biopsi.

Ved siden av å eliminere infeksjon er den transperineal metoden viktig for å motarbeide antibiotikaresistente bakterier og antibiotika forsøpling av miljøet.

Prostatakraftforeningen krever at norske sykehus snart tar i bruk transperineal metode og skaffer nødvendig utstyr for å gjøre dette.

3. Fastlegeordningen

Fastlegeordningen er en grunnmur i primærhelsetjenesten, og det er viktig at denne ordningen blir styrket. I dag står mer enn 150 000 uten fastlege. Bare de siste tre årene har dette tallet nesten tredoblet seg. Dette får innvirkning på kvaliteten på helsetjenesten. Det medfører også et større press på spesialhelsetjenesten og vanskeliggjør mulighet for forebyggende helsearbeid. Resultatet er at prostatakraft og andre sykdommer får utvikle seg, uten å bli oppdaget tidlig nok til å oppnå helbredelse. Ordningen er underfinansiert. PROFO vil arbeide opp mot de politiske partiene for å snu den negative trenden

KVALITET I BEHANDLING

4. Utredningssentre for prostatakraft

Utredningssentre kan gjerne være flere enn de 5 ønskede kvalitetssentra for operasjon av prostatakraft. Utredningssentrene sin målsetning må være at alle relevante

Kontakttelefonen

Ring 22 53 55 35
Tastevalg 1: Likepersonstjenesten
Tastevalg 2: Sekretariatet
Man-fre: kl. 09:00-15:00

Kontakt

Wergelandsveien 1-3,
0167 Oslo
post@prostatakraft.no
www.prostatakraft.no

Kontonummer

5081.08.74268
Merk overføringen
med navn og formål.

Støtt Prostatakraftforeningens arbeid
for et bedre tilbud innen diagnostisering,
behandling og rehabilitering for alle som
rammes av prostatakraft.

spesialiteter med tilstrekkelig beslutningskompetanse må være til stede ved alle formelle tverrfaglige møter, Multi Disiplinær Team (MDT). Også Forløpskoordinator er etter oppdragsdokumentet til De regionale Helseforetakene (RHF) pålagt å være med i "Pakkeforløpet" og MDT.

Prostatakreftforeningen krever at alle som får stilt en prostatakreftdiagnose i Norge får dette utført med samtlige spesialister til stede for å få en persontilpasset behandling.

5. Antall sykehus som opererer prostatakreft

Det gjennomføres i Norge omkring 1800 prostatektomier med robotkirurgi på totalt 16 sykehus. Antallet sykehus i Norge er vesentlig høyere enn hva som er vanlig i resten av Europa og det samme gjelder hvor mange operasjoner den enkelte kirurg gjennomfører. Undersøkelser viser at det er en tydelig sammenheng mellom volum og ufrie render. De fleste offentlige sykehus i Norge ligger bak det målet som er satt av Helsedirektoratet på 15% i ufrie render⁽³⁾. Prostatakreftforeningen krever at det opprettes kvalitetsentre for operasjon av prostatakreft til 5 nasjonale sentre. 1 i hver helseregion med unntak av 2 i Helse Sør Øst.

6. Strålebehandling

Prostatakreftforeningen ønsker å arbeide for samme behandling av ordinær stråling (ekstern) i de ulike regioner/landsdeler.-blant annet med en minimumsdose på 74 Gy. Og at vi vil arbeide for en bedre rapportering tilbake til Krefregisteret, alle stråleavdelinger må benytte det nye meldeskjemaet.

7. Brachy-terapi⁽⁴⁾

Det finnes både lavdose- og høydose Brachyterapi (HDRBT). Kun høydose brachyterapi er tilgjengelig i Norge. Ofte må brachyterapi kombineres med fotonstråling (utvendig) og hormonbehandling.

I dag gis dette tilbudet kun på Oslo universitetssykehus, PROFO krever at dette tilbudet innføres ved universitetssykehuset i Nord-Norge, St. Olavs Hospital og Haukeland universitetssykehus.

8. Aktiv overvåking

Aktiv Overvåking (AO) er en viktig primærbehandling for lavrisikogruppen. Bruken av AO har økt i betydelig omfang de senere årene.

Prostatakreftforeningen arbeider for at kvaliteten på AO gjennom forskning og god informasjon skal redusere "tilbakefallsangst" (FOR) fear of recurance).

UTPRØVENDE BEHANDLING

9. Cryobehandling⁽⁵⁾

Dette er en utprøvende behandling som mangler dokumentasjon. Det er foretatt en studie i Norge, men denne er ikke publisert.

Prostatakreftforeningen mener at dersom denne behandling skal bli standard så må det foreligge et tilstrekkelig vitenskapelig grunnlag for dette..

Kontakttelefonen

Ring 22 53 55 35
Tastevalg 1: Likepersonstjenesten
Tastevalg 2: Sekretariatet
Man-fre: kl. 09:00-15:00

Kontakt

Wergelandsveien 1-3,
0167 Oslo
post@prostatakreft.no
www.prostatakreft.no

Kontonummer

5081.08.74268
Merk overføringen
med navn og formål.

Støtt Prostatakreftforeningens arbeid
for et bedre tilbud innen diagnostisering,
behandling og rehabilitering for alle som
rammes av prostatakreft.

10. HIFU⁽⁶⁾ (High Intensity Focused Ultrasound) og TULSA⁽⁷⁾

Denne behandlingsformen for prostatakreft klassifiseres som utprøvende som all annen focal behandling. Anbefales kun å benyttes i regi av kliniske forskningsstudier som Prostatakreftforeningen støtter. Både ved Vestfold Sykehus og Oslo universitetssykehus, Aker foregår det prospektiv randomisert nasjonalt studie. Prostatakreftforeningen mener at skal denne behandling standardiseres så må det foreligge tilstrekkelig vitenskapelig grunnlag.

11. Protonstråling⁽⁸⁾

Protonstråling er en ny eksperimentell behandling for prostatakreft. Det bygges protonsentre både i Bergen og Oslo. Prostatakreftforeningen ønsker at det gjennomføres at forskningsprosjekt på nytteverdien når Protonsentrene er etablert. Prostatakreftforeningen mener at skal denne behandling standardiseres så må det foreligge tilstrekkelig vitenskapelig grunnlag.

LIVSKVALITET

12. Livskvalitet

Livskvaliteten henger nøye sammen med tidlig diagnostisering. På grunn av at svært mange får sin diagnose i metastatisk fase, resulterer det i unødvendige behandlingsskader/bivirkninger. De 10 siste årene har vi hatt en nesten dobling av menn som lever med prostatakreft (fra ca.25 000 til 59 000). Prostatakreftforeningen vil derfor arbeide for et godt utbygd rehabiliteringstilbud til alle som er behandlet for prostatakreft.

13. SPACE OAR

Dette er en beskyttende gel som plasseres mellom prostatakjertelen og rektum i forbindelse med utvendig/ekstern strålebehandling. For å minimere stråleskader krever Prostatakreftforeningen obligatorisk innføring av denne metoden ved strålebehandling.

14. SPCG 15⁽⁹⁾

SPCG 15 er en randomisert studie som søker å finne den beste behandlingen av enten stråling eller kirurgi av T3⁽¹⁰⁾-tumorer. Det bør arbeides for hurtig implementering av dette når svaret foreligger på studien. Prostatakreftforeningen vil arbeide for en langt hurtigere implementering i det kliniske arbeid av nye metoder.

15. Arvelig prostatakreft

Prostatakreftforeningen vil arbeide for langt bedre informasjon og gjennomføring av gentesting av de pasienter som kommer inn under Helsedirektoratets kriterier for slik testing.

Kontakttelefonen

Ring 22 53 55 35
Tastevalg 1: Likepersonstjenesten
Tastevalg 2: Sekretariatet
Man-fre: kl. 09:00-15:00

Kontakt

Wergelandsveien 1-3,
0167 Oslo
post@prostatakreft.no
www.prostatakreft.no

Kontonummer

5081.08.74268
Merk overføringen
med navn og formål.

Støtt Prostatakreftforeningens arbeid
for et bedre tilbud innen diagnostisering,
behandling og rehabilitering for alle som
rammes av prostatakreft.

16. Innføring av blåresept for Erekttil Dysfunksjon⁽¹¹⁾

På lik linje med rekonstruksjon av bryst etter en brystkreftoperasjon bør menn som har gjennomgått behandling for prostatakreft få medikamentell behandling for ED. Prostatakraftforeningen krever at det innføres behandling av ED på blå resept ordningen.

17. Pakkeforløp

Pakkeforløpet for prostatakreft ble innført i Norge i 2015. Dette er en et pasientforløp som skal sikre god organisering av utredning og behandling. Det er satt følgende frister for som er ment som en rettesnor for behandlingsapparatet. Disse er:
Fra henvisning mottatt til første fremmøte utredende avdeling -10 kalenderdager
Fra første fremmøte i utredende avdeling til avsluttet utredning (beslutning tas) - 24 kalenderdager
Fra avsluttet utredning til start behandling, Kirurgisk behandling - 32 kalenderdager.
PROFO prioriterer først og fremst kvalitet i pakkeforløpet.

Forklaringer

- ⁽¹⁾Transrektal – tradisjonell biopsimetode gjennom endetarm
- ⁽²⁾Transperineal – ny biopsimetode gjennom transperineum (mellomkjøttet)
- ⁽³⁾Ufrie render – når man ikke får med alle kreftceller
- ⁽⁴⁾Brachyterapi – innvendig stråling (radioaktive staver implementert på innsiden av prostatakjertelen)
- ⁽⁵⁾Cryobehandling - fryseteknikk
- ⁽⁶⁾HIFU – ultralydbehandling gjennom endetarmen
- ⁽⁷⁾TULSA – ultralydbehandling gjennom urinrøret
- ⁽⁸⁾Protonstråling – kraftigere og mer presis strålebehandling
- ⁽⁹⁾SPCG – Scandinavian Prostate Cancer Group, felles skandinavisk forskningsstudie (studie nr. 15)
- ⁽¹⁰⁾T3 – plassering av svulst hvor selve svulsten vokser ut gjennom prostatakapselen
- ⁽¹¹⁾Erekttil Dysfunksjon – manglende evne til ereksjon

Kontakttelefonen

Ring 22 53 55 35
Tastevalg 1: Likepersonstjenesten
Tastevalg 2: Sekretariatet
Man-fre: kl. 09:00-15:00

Kontakt

Wergelandsveien 1-3,
0167 Oslo
post@prostatakraft.no
www.prostatakraft.no

Kontonummer

5081.08.74268
Merk overføringen
med navn og formål.

Støtt Prostatakraftforeningens arbeid
for et bedre tilbud innen diagnostisering,
behandling og rehabilitering for alle som
rammes av prostatakreft.

